

„Бурхад үнэн ■ 1967 оны 4 сарын 15 ■ 2 ■ 1967

ХҮГЖЭЛТН ҮЛЭМ

Профессор хүдөө ажрахын кооперативыс ударидана

Тарвагшай барьгаар бата гартай, эрдэмтэн ургэн магнайтай Карл Гемниц энэбхилээр угтаа.

Журналистууд түрүү кооперативуудта аяах дуртай байдаг. Миллион тухайтай олоо, Хүдээлэлтэй грамотанууд, ехэ бү үгдэг уедаа... Тэдэн тухай баян-жаа галхалда тоо ха юм. Манла, ороодоо, байрхана юуман гэжэ оройдоо угталаа... гэжэ тэрэ хэлэбэ. Хүдөө ажрахын үйлдэбэрин «Айингкөйт» (Нэгдэл) гэдэг кооперативыс үнэхөөрөөнөө бай бодотон түрүү ажахы гэжэ нэрлэхин аргагүй байхан. Энэ кооператив тухай хоорондын болоходо, зариман урмаа табаран-гаар гаргараа занаа: «Өвдэхэ ажахы бэша, газарын хуу шүүдүүн, хатуу, үбнэ тэжээл байхгүй, мэргэжлэтд үсөөн», — гэдэг байгаа. Нароошье газарын үрэ жэмэс үгдэггүй модон шиги байн. Хэдышье унахалда, хэдышье хурьшье алдахалда, тиймэ модон-хоо жэмэс гаргахгүй даа. Тийгээд лэ хүнүүд урмаа хухараа, оролохо, хэжөөшье болондог, кооперативыс нүүл шэрэжэ абдаг байн...

Нимэ юмэ урдань болодог байхан. Харин би мүнөө тэд ондоо юмэ эндэ хараба. Түрэй сайхат-тай сасуу дөрвөнхидэ бүтэ хүдэмэрэ хэжэ ахилда. Зарим тарвагшай үбнэ, болоомо ашаа, бэ-шэнийн химическэ үгэжүүлэгтэй сааран машаагуудыс зөөн. Агроном басган Ханс-Юра Керхер тосхон суогуур сүлөөгүй ажа-хана. Тракторай хажууда үзээр шара хууцан арьсалаа. Тонин болоношон гараа үбөөр аршаа: «Ургашаа даашаа!» гэбэ. Хүдөө ажрахыс зайн галаар хангаха, он-ножоруулаа. Харьковай институт дүүргэһэн залуу инженер Гельмут Требнер ехэл урматый. Трактор-нуудын бүтэлдэ найнаар хүдэмэ-ришэ. Партияна эмхнин секретарь Карл Хант байаа арта бодон-гой, ажал хүдэмэрэ хэжэ ахил-ба.

Шэнэ түрүүлэша Карл Гемниц-дэй ерэхэлэ хойно кооперати-вайн ажахы түргөөр хугажал ахилда. Урдань түрүүлэшээр бэл-дэй шонгоор нэлэгдэдэг байхан юм. Тийгээд мүнөө шэнэ түрүүл-дэгийн ерэхэлэ байаа элдэб үгэ тараа байн. Яаха юм ааб? Хэр хүдэлхэ гэшнэб? Профессор ха-даа кооперативысний өдөн тата-ха бэша аа тү, али бирахгүй тү?

Нээрээшье Карл Гемниц Берл-бургдехи хүдөө ажрахын институ-дай директор байхана байн ду-раараа кооперативай ударидана болоо. Нейбрандбургин хизаа-рай эгээл гээдэнги ажахыда зо-

роута хүдэмэрлөөд үзэхэ гэдэн байгаа. Профессор хууцд түрүүлэша найдаггүйшөөр халдаа байн. «Саарна ялаада мэдэхэ хүн юм бээ. Тэдэ манай, тарвагшай зоний, хэрэгшэ хэр мэдэхэ байгаа юм», — гэжэ зариман хэлдэг байн. «Профессорин томо хүн гэшнэ! Угэжүүлэа юмэ, машина гурн үгэхэ, профессор хэрэ дэмжэхэ байха», — гэжэ бусад зариман най-далаг байа.

Шэнэ түрүүлэша ерэхэлэ, ха-ра үгдөлшөө харанхы бүшн боло-тор хэрэ тарвагшай хүдэмэ-ри хэлэжэ ахилба. Үдэндоо тоо-лон айл суогуур нимэ хоорондоо гардаг байгаа: «Түрүүлэшэний нээрэ эрдэмтэн юм тү? Хүдэмэ-ришэ гэшнэ аймпагтай. Хүдэ-жэ ажаллахын аргагүй!».

Карл байаа хойно хүдөөтэ хүдэмэри хэлэг байгаа. Угтэй тарвагшай бүтэ түрүүлэ хүн. Германин зүүн хубта нимэ ажалбайталыс чагатай байн, мүнөөшье нийтарсан баянуудай бар-лаг даяа байн. Аратай асгал тарвагшай хууцунта эрхэм нураха арга олгоо. Эрдэмтэн болоод, инсти-тудай директорээр хүдэмэришөө. Хүдэмэришөө дуратай: байн нэр-жэлэнүүдэ хэлтэ, студентүүдэ тэдэ логин уналдаг байгаа. Хүдөө ажрахыс мэргэжлэтд хэрэгтэй, гэжэжэ байхан кооперативуудыс түрүү ажахынуудай эргэлтэ гар-гахэ гэдэн партияг урматэ. Про-фессор хажуусангүй байха шалаа-гүй. Тийн хүдөө ажрахыс үдэн-дэ-хана олоо бичү.

Профессорай ерэхэлэ бүш гол-хон өөрөө урданша юм гэжэ най-дахан хүнүүд урмаа хухараа байн даа.

Ганса профессор гээдэжэ айбан ажахыс түрүү болгохо шатахгүй. Нөгөөдөө өртэй эмх-тэйгээр жагсжа, найнаар хүдэ-мэришэ, кооперативаа өдөн үн-дэлгэхэ ёстойбди. — гэжэ Карл Гемниц хэлэбэ. Институтта байхалда Карл Гемниц нигээл хэлдэг байгаа: зарим кооперативуудай гээдэлэг шатагаланье амар нэгэн ёно гур-им болгодо болохгүй. Юуу гэхэ, дүрмэй байга хуульбэрэр, ажалыс дүүрөө эмхидхэлээр, ар-дам ба техникийн шэнэ туйлашье үргөөнөө хэлэжэ. ажахыс хуг-жохха ёстойбди юм. Кооператив бү-хэлтэ үйлдэбэрин өдөн арга бол-омжэ, нөөсэ баялаг байга гаша. Тэрэниэ бэлэжэ олохо ё-стой...

Харин мүнөө эрдэмтэн тэрэ ба-нал бододоо бодото хэрэг дээрэн-

бэлдүүлэа эргэлтэ болоо байн. Тийн Карл Гемниц кооперативай партияна эмхтэй, бүхы тарва-гшай хамта ажал хэрэгшэ ахи-лаа. Эгэи түрүүлээр ажалай па-рин нигэа амхидхал байгуулаа-хыс. Правленин гашуудыс олоо болгоо. Урдань правленин нэгэ-ниэ тарвагшай өхөөр байгаагүй байа, мүнөө 6 хүн биш болохыс. Өхөөр эи хууц шатагта өхөөр хууц ха юм. Правленин гашууд түрүүлэа тухай даабри үстатог, тааран хуш хууцлаа өхөөр ха-рюуагшай хүдэмэри абуулаг байха юм. Ажалынхаа хамар бү-хы шухала асуудалуудыс прав-лени дээрэ шинэчлэжэ болоо. Тийгээд правленин коллективай хамтын ухаан, хамтын сэлхэл бо-лоо байа.

Германин Демократическа Республиканы хүдөө ажрахыс хугжохха гол шухала асуудал — газараа үржэлтэй болгохо асуу-дал болоо. Энэнь «Нэгдэлэ гээд кооперативай оршодог Нейбрант-бургин газарта нилангаа хабаа-тай. Урдань энэ хизаарта нийтарган башууд газарта нимэ шүүнэе хайра гамгүйгөөр хорожо абдаг байгаа. Тийгээд газарын өхөөр муулан юм. Карл Гемниц кооперативай газарай үржэлтэ бай-жаруулаа хүдэмэри абуулаа ахилба. Буртаг үбнэнтэй тэмсэхэ

химическа зүйл өхөөр хэрэгшэ. Газарынхай үнөө муу болгожор-хихогүй юм аабэа гээд тарвагшай химическа зүйлөө айхан юм. Та-рван нигэа бэша байшоо. Нэгэ галаараа буртаг үбнэнтэй үгэ боло-хо, нүгөө галаараа газар па-наркуудатай байн. Шэнэ тү-рүү аргаар үхэр мал эрүүлүүлэ-дэг болоо. Профессор кооператив үргэнөөр хэрэгшэ гэжэ шин-дэн байна. Тийн тэжээл тэн па-рин хажууртэйгээр малта аюу-лагдэг болоо байн.

Тарвагшай ажал хэрэгшэ эр-дэмэй шэнэ туйлашай нэгдэлэ-хэлэ, өхэ амжалта туйлашала байна гэжэ хүдөө шатагшайд ха-ража, мэдэжэ аббаа. Нигээд та-рвагшай галар газар бүхэлөө үр-ань абадгаша 6 центнер оролоо, 40 центнер харгалжа үзүү өхөөр абажа ахилба. Хоёр дахин өхө-үндэг. 3 дахин өхө шүүнэе мяха кооперативыс үйлдэбэришөө. Энэнь профессорай хүдэмэришэ ахилдэ түрүүлэи жала туйла-гтай.

Профессор гээдэнги кооперати-вай үргэхэлэ өмшө гэжэ дуулаа. Германин Социалис нэгдэлэ-дэ парти ажал хэрэгшэе зүбнөө-дөгшү эрдэмтэнь хубна тайга руу алыгана гэжэ байха баян-дэ Баруун Германин журналист-нуудта Карл Гемниц нимэ ажа-лаараа харуу үгэлэи юм.

В. КУЗНЕЦОВ.
(АПН).

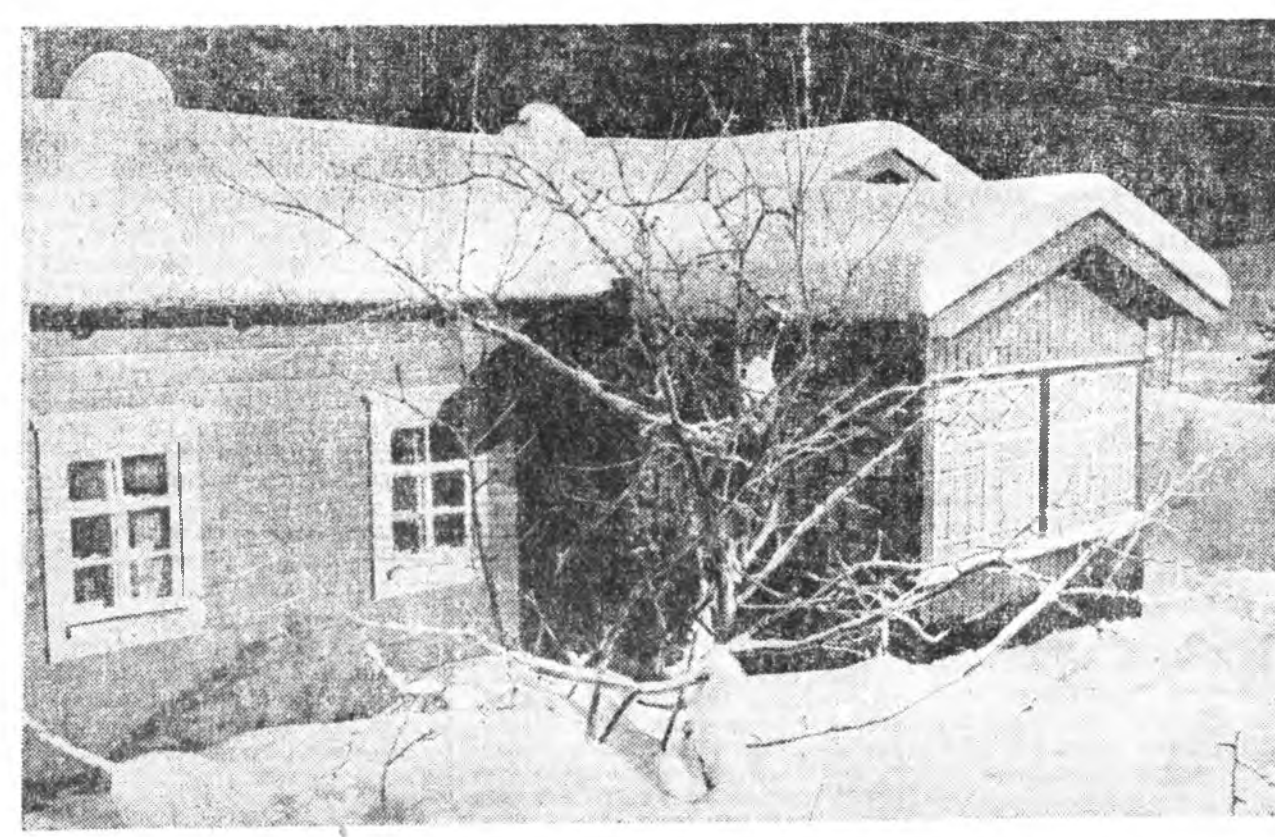

ЛЕНИНЭЙ ДУРАСХААЛТА ГАЗАРНУУДАА

Карелин шэлэ хубшэ харгы-наа хажуу газарта бишыхан мо-дон гэр байдаг. Энэ хадаа үнэ сагта Ялкала гэжэ тосхоной гэр байшангуудай нэгэниэ болоо. Тийхэдэ энэ гэр түүхэтэй байха. Энэ 1917 оной август нара соо В. И. Ленин байхан, амжаллан юм.

Эдэ бүгдэе дурасхаал болго-но, тус поселок Ильичево гэжэ шэнээр нэрлэгдэ. Тийгээд тэрэ гэр соо В. И. Ленинэй мемориаль-на музей нээгдэ.

ТАСС-ай фотохроника.

П. И. Чайковскийн нэрэмжэтэ хүжэмэй учиндэи концертэй зал налын нэгэ үдэш хүн зоноор дүүрэн бай-ба. Ута гэшын, үргэн уужам сгэнэ дээр да-даа сэргэй хубсатай хүжэмшэд хууринуу-даа багтаамжатайгаар эзэлэнхэй.

Уданшөгүи дриже-рой гарнууд эрхэтэй-гээр хүдэлжэ, П. И. Чайковскийн «Евро-пей марш» хүр хүс-тэйгөөр шэнхнэнэ. Энэ хадаа СССР Со-зай Оборонын мини-стерствын тухай жэ-шээтэ оркестр Улаан-Удэмэний түрүүлэи гээ концерт эхилбэ.

Гушан хоёр жэлэй саана генерал С. А. Чернецкин эдэ б х и дэсэжэ, тэндэхи ор-үүсхэлээр тус оркестр эхмидхэгдэн байна. Тэрэнэй саашааа хү-жэжэ, творческо шада-бары мэргэжэлэ дээ-шлүүлэхэ эрхэтэ не-куествн габьяата ажал абуулагша. Гүрэнэй шангай лауреат, про-фессор, генерал нэрэ зэргэтэй С. А. Чернец-кин ашата габьяаа тон эхэ.

Эсэгэ ороноо хам-гаалгын Агууехэ дай-най үдэл тус оркестр-тэмэдэ зорюулагдан фронтон бэрхшээлтэй зохёолнууд онсо илгар-харгы замуудаар яба-на, сэргээдэй урда-концертүүдэ табиха-мэдээжэ композитор

даа, тэдэнэй урма зориг-уургажэ бадаруудад, дайшалхы баатаршал-гануудта уралдаг бай-гаа. Унгернэй жэлүүдэй хугасаа соо оркестрэй коллектив сэргэй окр-ууд, флюудта, Дуна-даа Азинн, Кавказай, Прибалтикийн, Ураа-лай республикануудай болон Сибириин, Алас-Дуриа зүгэй ажалшан түмэндэ хэдэ мянган концертнуудыс харуу-аха даа. 1960 ондоо аха дүү Чехословакин Социалис Республи-каар гастрольдо ам-жалатай ябаха эрээ-хэн.

Гадна тус коллектив Улаан талмай дээрэ үнэргэгдэдэг сэргэй-парадта ходоодо хаба-дасажэ, тэндэхи ор-кестрэй полкын гол эхмидхэгдэн байна. СССР-эй Оборонын министрствын жэшэ-тэ энэ оркестр оройд, хилын саадахы, мүн со-куествн габьяата ажал абуулагша.

Гүрэнэй ордоноор-шангай лауреат, про-фессор, генерал нэрэ зэргэтэй С. А. Чернец-кин ашата габьяаа тон эхэ. Эсэгэ ороноо хам-гаалгын Агууехэ дай-най үдэл тус оркестр-тэмэдэ зорюулагдан фронтон бэрхшээлтэй зохёолнууд онсо илгар-харгы замуудаар яба-на, сэргээдэй урда-концертүүдэ табиха-мэдээжэ композитор

Б. ЖАНЧИПОВ. ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Шан М. Болотин, Союзай Оборонын министрствын жэшэ-тэ оркестрэй хамта-й габьяааа. Директор Н. П. Ефимов.

ПРАВДА БУРЯТИИ

Мүнөөдэрэй номерто:

Нэгдэхэ хууданда: «Извес-тия» газеттэ Ленинэй орденөөр шагнаха тухай СССР-эй Верховно Советэй Президиумай Указ; «Из-вестия» газетта КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Верховно Советэй Прези-диумай, СССР-эй Министруудай

Советай элэгшэһэн амарш-Хөдөөхи хууданда: Б. И. Лавров «Ехэ найдагшэ — бай-гаса» гэдэн статья; «Шэнэ н-жэлэ гээдэлэа орохогүй» т-гаршаг доро В. Ахмедеевэй кш-пондони.

Гурбадахы хууданда: т-орон доторнай; хилын саа-ТАСС-ай мэдээсэлүүд. Дурбдэхэ хууданда: спор-лонин; сонохолнууд.

Вьетнамай Ардагй аржин герой сержант Део Ван Кхо гэгшэ ябаган сэргүүдэй «заводой командир юм. Тэрэ өөрынгөө сэргээд-тэй хамта дайсанай довтолгоны сугаруулан сохихоор хэзээшье бэлэ. ВНА — ТАСС-ай фото.

Зан" Л. И. Брежневдэй үгэ тухай бэшэнэ

ХАННО, мартын 13. (ТАСС). «Аме-рикийн ээрхэг туримхэйшүүлэа эсэргүү тэмсэл хэлдэг. Советскэ Союз вьетнам аралта али болохо тү-наламаа үзүүлнэ» гэдэн гаршагтай-гаар Нин Зан" газетэ Москва хо-лын Бахманска районий нунгагшад үмэнэ КПСС-эй ЦК-гай Генерална секретарь Л. И. Брежневдэй хэлэ-нэй үгдөө түүбэрлэн абажа, мүнөөр тунхаглаба.

«Вьетнам арадай үнэнгэ зүй хэр-эгшэ үлэхөөрөөн дэмжэлтэ улам үргэдэжэ, бэхжэжэ байна. Советскэ Союз болон социализмын бэшэе оронууд бодото дээрэ ИР-тэй тэм-сэлэ байгаа вьетнам арад зоний на-ционалыс нэгэжэ. Америкын ээрхэг туримхэй довтолгодо эсэргүүшөөн тэдэнэй тэмсэлдэ али болохо туна-ламжа үзүүлнэ» гэжэ Л. И. Бреже-вдэй хэлэһэн үгдүүдэ тус газетэ тусгаар тэмдэглэнэ.

Зүүнэй үзэлтэнэй ехэ амжалта

Вальдек Рошегэй мэдүүлгэ

ПARIЖ, мартын 13. (ТАСС). Францида болоһон парламентын нун-галтын үрэ дүнгүүд тухай Франциин Коммунист партия Генерална сек-ретарь В. Роше хэлдэгшэ түрүүлэ-шэдэ үзэгдэлдэ үдэлшэн орой ма-дуулаа хэлдэг, зүүнэй үзэлтэй пар-тинуудай ехэ амжалта туйлаһаниэ нунгалтын хоёрдохы турай дүнгүүд дахиад гэршэлэн харуулна гэжэ мэдүүлбэ.

«Демократическа үзэлтэнэй хо-лоо бин болгохо политикын зүй бай-хание гэршэлэн энэ үрэ дүнгүүдэ хаража байсанай», — гэжэ В. Роше хэлэбэ. Дуугаа үгэлгын мүнөөнэй гу-рым Франциин компаниэ бирагуй байдалда оруулаа гэжэ тэмдэглэбэ, В. Роше нигээжэ мэдүүлбэ: Тийгээбэ яабашье хаань. «Франциин Коммуни-ст парти түрүүлэи турта 5 миллион гаран дуу абаа. Хоёрдохы турай го-лосованида парламент дотороо ялаа олон нуури эзэлбэ». Хоёрдохы тур-та де Голлин тала бариншад дин-дэхи хажуугаар, республикын оло-нинта зүүнэй үзэлтэй партинуудай хоорондо, түбхын түрүүлэ Комму-нист партия, мүн демократическа болон социалис зүүнэй үзэлтэнэй

нэгдэлтэй хоорондо байгуулагдаһан холбоо барисаа найшаанан ушар халаа гол шухала удхатай юм» — гэ-бэ.

«Зүүнэй үзэлтэнэй өөдөө дэбжэжэ байхала, де Голлин партиин гэдэр-гэс сухариха байгаашань эрээлэй сагта нэгдэлэл зүүнэй үзэлтэнэй алаха байһаниэ харуулна гэшнэ. Энэһинээ хойно бүхы зүүнэй парти-нуудай, тон түрүүлэ социалистууд болон коммунистуудай хоорондох холбооны ойрын сагта олонхиин оруу абажа, де Голлин ёно гуримай да-дэ үнэхөөрөө демократическа хуули засаг бин болгожэ шадха ушартай болоно».

Арад зоний зүгшөө нимэ дэмжэл-тэй боложо, хүсөө нэмэһэн Фран-циин Коммунист парти «ганса нэгэ хүнэй засагаа бариха ёно гуримд эсэе табижа, арад зонийгоо аша ту-нада таарха социализм дэбжэлтэ, амгалан тайбан байдал хангаха по-литика абуулаха шадха демократи-ческа холбооны правительствын за-сгаа гаргал абаха эрхэ байдал бин болгохын тулаа али бүхы юмэ хэ-жэ үргэлжүүлэхэ байна» — гэдэ В. Роше хэлэбэ.

„Уоркер“ газетын 45 жэлэй ой

НЬЮ-ЙОРК, мартын 13. (ТАСС). Америкын коммунистуудай гарга-даг «Уоркер» газетын 45 жэлэй ой-до зорюулан суглаан үзүүлээр ушар болоо. США-гай коммунист партия национальна түрүүлэгшэ Генри Уин-стон суглаан дээрэ үгэ хэлэхэлээ, амгалан тайбан байхын болон демо-

кратини түлөө тэмсэлдэ газетын гэлэг үүртэ тухай сэгээлэе байгаа. Тийхэдэ энэ жэлэй багтаа «Уоркер» газеттэ үзэр б-шиндхэгдэхэ юм гэжэ тэрэ с-бо.

„Япон — СССР“ гэжэ бүлгэмэй съезд

ТОКИО, мартын 13. (ТАСС). Совет арад зоний хани барисаатай байхын түлөө тэмсэлдэ Японтой эгзэн олоной эмхинуудэй нэгэн болохо «Япон — СССР» гэжэ бүлгэмэй ээлжэтэ съезд энда боложо, мүнөөр өөрын-гөө худалмари дүүргэбэ.

Съездэ хабалагшад тус бүлгэмэй нэгдэн хэлэн хүдэмэрини түгүү-

ые бүридхөөд, 1967 оной эи нуулыс тодорхойлон байгаа. Хилин саанахи гуринуудай барисаа болон культури ходоо гуулаа обществонуудай хам-мун «СССР — Япон» гэжэ бүл-дегаци съезд дээрэ байлаа. Дээ совет делегаци съездэ болгон В. И. Ленинэй бюст ба-на.

Францида болоһон нунгалта тухай нүүлэй мэдээлэл

ПARIЖ, мартын 13. (ТАСС). На-циональна суглаанай 484 нуури хуулажа абаһан тухай тунхагдгаша-лан мэдэлэй ёшоор, Франциин ком-парти далан гурбан нунгалтай ман-дал абаа. Тийхээд парламент дог-дэй оройгодо түлөөлэгшэ хоёр дахин нилхуу ехэ болгобо гэшнэ. Демокра-тическа болон социалис зүүнэй нэгэ-дэ 116 нуури эзэлэ. Хори гаран нууриаа алдаһан засагаа бардаг

ЮНР — ЮД гэдэг парти 244 хуури абаа. Корсика болон Полинези гэдэ округто болоһон нунгалтын н-холом мэдэлгэхэ юм. Жэшэе, сикла — позицияндэи далан боложо, ахи гуримай ушарыс мэргэлэнэй нүүлээр, незилэ — ерэхэ амаралтэй нунгалта болоһонэй нүүлээр лохо байна.

Индия Ганди дахиад Индин премьер-минист болобо

ДЕЛИ. Индин Национальна Кон-гресс гэжэ засагаа бардаг партия парламентска бүлгэлэй ударидана боложо Индира Ганди мартын 12-то нэгэн ханалтайгаар нунгалдаа байн. Индин конституциин ёшоор, заса-гаа бардаг партия парламентска бүлгэлэй ахамад ударидана премьер-министр боложо, оройноогоо шэнэ правительство байгуулааг ёно түрмтэй байна. Республикын пре-

зидент Сарвапалли Рахав гэгшэ шэнэ правительство ба-жа, тэрэнэй гэлүүдэй етхон-жэ үгэхынь гүлжа Индира Ганди хандалан байгаа.

Редаторай орлогшэ
Ц. Ц. ЦИБУДЕЕВ

Манай адрес, телефонуу

Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Нашя телефоны: редактор 41-18, зам. редактора — 34-30, ответ. секретарь — 27-37, отделе промышленного производства — 48-89 и 33-61, сельскохозяйственного производства — 27-50, 46-16 и 60-21, партийной организации — 40-49, идеологической и советского строительства и быта — 34-93, 24-74, информации — 34-05, рабселькоров и писем — 28-25-41. Улан-Удэ, ул. Коммунистическая, 20. Издательство, галтерия и отдел объявлений — 37-32. Для междугородных переговоров — 16. Гор. Улан-Удэ, типография управления по печати при Совете Министров Бурятской АССР. И-02361. Зак. № 87.